

**120 – LECIE
WODOCIĄGÓW RAWICKICH
1896-2016**

Początek wodociągów miejskich.

Wykonawcą, który na zlecenie niemieckiego wówczas Magistratu w Rawiczu w okresie zaborów zbudował rawickie wodociągi od podstaw, był inżynier p. Max Kempel z Berlina, właściciel zakładu pod nazwą „M. Kempel Zakład Budowy Gazu, Wody i Kanalizacji W Seegefeld”.

Pierwsze ujęcie wody składało się z trzech studni głębinowych zlokalizowanych koło wsi Świniary: studni nr 1 o głębokości 33m, studni nr 2 o głębokości 39m i studni nr 3 o głębokości 24m.

Pierwsza analiza fizykochemiczna i bakteriologiczna wody wykonana została 3 czerwca 1895r. przez prof. Proskanera. Badania wykazały, że woda pozbawiona była szkodliwych substancji. Nie stwierdzono również żelaza, amoniaku i manganu. Natomiast całościowo przebadane wskaźniki mieściły się poniżej ówczesnie określonych norm.

Budowę stacji wodociągowej dla miasta Rawicza ukończono w 1897r. Znajdowała się ona w odległości ok., 7 km za zachód od miasta we wsi Świniary, powiat Góra. W roku 1897 zakończono również układanie i montaż sieci wodociągowej rozdzielczej o średnicy Ø 300mm wykonanej z lanego żeliwa. Pierwsze urządzenie wydobywające wodę składało się z dwóch pomp o mocy 14,5 kW każda. W pierwszym miesiącu działania stacji uzyskano 8.954,19m³ wody, którą dostarczono odbiorcom tj. mieszkańcom Rawicza.

Poniżej przedstawiono ilości wydobytej wody oraz zużycie opału (w naszym przypadku węgla) koniecznego do jej wydobycia w pierwszych latach funkcjonowania ujęcia i stacji wodociągowej wg oryginalnych zestawień zbiorczych dokumentowych od lipca 1897 roku:

1897rok	46.938 m ³ wody	36.233 kg węgla
1898rok	108.296 m ³ wody	84.539 kg węgla
1899rok	113.200 m ³ wody	83.407 kg węgla
1900rok	119.522 m ³ wody	83.645 kg węgla
1901rok	138.560 m ³ wody	85.243 kg węgla
1902rok	130.502 m ³ wody	81.222 kg węgla
1903rok	129.765 m ³ wody	82.637 kg węgla
1904rok	152.788 m ³ wody	102.642 kg węgla
1905rok	157.525 m ³ wody	103.991 kg węgla
1906rok	160.343 m ³ wody	101.342 kg węgla
1910rok	188.057 m ³ wody	127.167 kg węgla
1911rok	219.987 m ³ wody	141.637 kg węgla

W roku 1911 zainstalowano dodatkowe kompletne urządzenie parowe wydobywające wodę o wydajności 25m³ na godz.

Już po kilku latach od początku eksploatacji, dotychczasowe ujęcie wody nie wystarczało na zaspokojenie potrzeb ze względu na zbyt duże obniżenie się zwierciadła wody w studniach.

Z biegiem czasu zaczęto odczuwać brak wody w tak dużym stopniu, iż musiano przystąpić do zwiększenia ilości wydobywanej wody poprzez budowę nowych studni, których wykonano kilka w różnej odległości od stacji. Wiercenia ukończono w 1907 roku. Nowe studnie już po 5 latach zaczęły zdradzać znaczne, zbyt duże obniżanie się w nich zwierciadła wody, co spowodowało zmniejszenie ilości tłoczonych do sieci wody. W 1912 roku przedsięwzięto środki pozwalające na czerpanie wody przy obniżonym jego zwierciadle. Ponadto w listopadzie 1913 roku rozpoczęto poszukiwanie innego miejsca na nowe studnie w przekonaniu, że warstwy wodonośne do tej pory eksploatowane zostały wyczerpane. Prowadzone w tym kierunku badania nie dały zadowalającego rezultatu. Wobec powyższego realizując inną koncepcję wprowadzono w życie projekt zastosowania podnoszenia wody przy pomocy sprężonego powietrza z pompy „Mamut”.

CIEKAWOSTKA

***Fiszgórka** to góra widokowa usypana na przełomie XIX i XX wieku. Jej nazwa pochodzi od nazwiska radnego miejskiego Fiszera, który był inicjatorem usypywania jej z ziemi wybranej z wykopów kanalizacyjnych i wodociągowych. W późniejszych latach na pagórku umieszczono ławki i dla ozdoby stary osiemnastowieczny moździerz. Według jednej wersji moździerz jest pozostałością po pobycie Szwedów w Rawiczu w 1704/1705 roku. Druga, bardziej prawdopodobna, twierdzi, że jest to moździerz z XVIII wieku służący do strzelów wiatrowych.*



Okres Międzywojenny

Po zakończeniu I wojny światowej miasto Rawicz w wyniku zawarcia traktatu w Wersalu powróciło 17 stycznia 1920 roku do niepodległego Państwa Polskiego.

Niezwłocznie przystąpiono do organizowania służb komunalnych i instytucji państwowych w ramach odradzającego się państwa. Na czele Magistratu w Rawiczu stanął jako pierwszy burmistrz polski p. Sławiński ze swym zastępcą p. Wolskim, wspólnie z Radą Miejską, w skład której wchodził między innymi p.: Andrzejewski, Michalak, Faralisz, Czyszewski, Klemczak, Walczak, Świetlik, Kalicki.

W celu skomasowania różnego typu działalności o charakterze komunalnym utworzono przedsiębiorstwo pn.: „*Gazownia, Elektrownia i Wodociągi Miejskie*” z dyrektorem p. Józefem Skickim na czele, piastującym to stanowisko przez wiele lat. Bezpośredni nadzór nad przedsiębiorstwem pełnił aż do wybuchu II wojny światowej Magistrat w Rawiczu.

Najpoważniejszą przeszkodę w działalności Wodociągów stanowił fakt ustanowienia traktatem wersalskim granicy polsko-niemieckiej w taki sposób, iż ujęcie wody w Świniarach znalazło się na terytorium państwa niemieckiego. Rada Miejska w Rawiczu podjęła energiczne działania, gdyż uzależnienie się pod względem zaopatrzenia w wodę od Niemców nie było korzystne. Niemniej jednak, zgodnie z programem rokowań polsko-niemieckich przyjętym w protokole podpisanym w Warszawie 20 lipca 1922 roku, strona polska z mocy prawa została właścicielem majątku położonego na obszarze ówczesnej Polski, a strona niemiecka z mocy prawa przejęła majątek znajdujący się na terenach niemieckich.

Miasto Rawicz uzyskało jedynie prawo do odszkodowania za były majątek miejski, w tym przypadku wodociągi (ujęcie wody), które stało się własnością niemiecką.

Podkreślić należy, że wówczas strona niemiecka nie utrudniała specjalnie korzystania przez miasto z wody ze Świniar, niemniej jednak władze niemieckie zezwoliły na pobór wody dla miasta Rawicza najwyżej do 1935 roku.

Po długotrwałych negocjacjach ze strona niemiecką w lutym 1928 roku Rada Miejska podjęła ostatecznie decyzję o budowie nowego ujęcia dla miasta po stronie polskiej. W celu przeprowadzenia badań i sporządzenia projektu skorzystano z pomocy profesora – inżyniera technologa Politechniki Warszawskiej – p. Ignacego Radziszewskiego. Po przeprowadzeniu niezbędnych badań przedstawił on propozycję ustanowienia nowego ujęcia ze stacją pomp i wieżą ciśnień w pobliżu obecnego głównego dworca kolejowego w Rawiczu w tzw. „ogrodzie wiśniowym”. Niekorzystną sytuację dodatkowo pogłębiał fakt niedostatecznej ilości wody tłoczonyj do sieci i nieustanny brak wody uzyskiwanej ze stacji.

Magistrat gorączkowo poszukiwał środków finansowych na wiercenie studni. Jako ciekawostkę można przytoczyć fakt, że w 1931 roku Magistrat był nawet gotów

sprzedać koszary Korpusu Kadetów Skarbowi Państwa – a dokładnie Ministerstwu Spraw Wojskowych – za zawrotną wówczas sumę 3.270.000zł. Transakcja jednak nie doszła do skutku.

W grudniu 1932 roku, po rozpoznaniu cenowym rynku usług wiertniczych, postanowiono nieodwołalnie rozpocząć wiercenia. Nawiązano w tym celu współpracę z dyrektorem Wodociągów Miejskich w Poznaniu, inż. Antonim Kotowiczem, dzięki któremu znacznie obniżono koszty przedsięwzięcia. W 1934 roku zakończono wiercenie studni wg lokalizacji wskazanej przez prof. Radziszewskiego do głębokości 167,5 m. Niestety, po wykonaniu próbnego pompowania okazało się, że zbyt mała wydajność (tj. 6 m³/godz.) zdyskwalifikowała tę studnię całkowicie.

Postanowiono przenieść poszukiwania w inne miejsce. Wykonano kilkanaście otworów poszukiwawczych, jednak żaden z nich nie spełnił oczekiwań, aby poprawić gospodarkę wodną miasta. Wobec tych niepowodzeń w poszukiwaniu nowego źródła wody postanowiono wdrożyć sposoby usprawniające działanie dotychczasowego ujęcia. W 1936 roku zelektryfikowano stację wodociagową i zastąpiono urządzenie parowe elektropompami głębinowymi typu „Beka”, odwiercono nową, głębszą studnię zbiorczą przy zbiorniku wodnym oraz przedłużono rurę ssącą. Zastosowane środki tylko chwilowo poprawiły sytuację wodną w mieście.

Dla zobrazowania ilościowej gospodarki wodnej poniżej przedstawiono wydobycie wody od 1897 roku do 1936 roku:

1897	46.938 m ³
1911	219.987 m ³
1928	294.554 m ³
1933	243.625 m ³
1936	263.527 m ³ .

Czasy Współczesne

Zgodnie z powojennymi dokumentami, w dniu 1 marca 1945 roku zorganizowano działalność dwóch istotnych dla miasta zakładów, które funkcjonowały dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, tj.: *Wodociągów i Kanalizacji* oraz *Gazowni*. Obydwa zakłady posiadały status zakładów budżetowych podlegających Prezydium Miejskiej Rady Narodowej.

Zatrudnienie w przedsiębiorstwie budżetowym Wodociągi i Kanalizacja wynosiło w 1950 roku 11 pracowników fizycznych i 4 umysłowych. Roczna produkcja wody wynosiła 260.000 m³ przy zużyciu ok. 150.000 kWh energii elektrycznej, a roczna ilość ścieków wynosiła 180.000 m³.

W dniu 9 grudnia 1950 roku na posiedzeniu Prezydium miejskiej Rady Narodowej w Rawiczu, uchwałą nr 247/50 postanowiono z dotychczasowych przedsiębiorstw budżetowych utworzyć wielozakładowe przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą „*Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Rawiczu- Gazownia – Wodociągi - Kanalizacja*”. Utworzenie dwóch odrębnych przedsiębiorstw na rozrachunku gospodarczym było nieuzasadnione ze względu na to, iż powiększenie organizacyjne pogłębiłoby jeszcze bardziej istniejące trudności kalkulacyjne przedsiębiorstw o niskim stopniu rentowności.

Z dniem 1 marca 1951 roku uchwałą Prezydium Miejskiej Rady Narodowej powołano p. Antoniego Reńskiego na kierownika Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Gazownia, Wodociągi i Kanalizacja w Rawiczu.

Dnia 26 czerwca 1951 roku prezydium Miejskiej Rady Narodowej uchwałą nr 256/51 postanowiło do dotychczasowego przedsiębiorstwa włączyć hotele i zakład oczyszczania miasta. W związku z tym, przyjęto nazwę: „*Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Gazownia, Wodociągi i kanalizacja, Zakład Oczyszczania Miasta i Hotele w Rawiczu*”.

Do stworzonego wielozakładowego przedsiębiorstwa, prowadzonego na zasadach rozrachunku gospodarczego, uchwałą nr 465/51 z dnia 6 grudnia 1951 roku, Prezydium Miejskiej Rady Narodowej postanowiło z dniem 1 stycznia 1952 roku włączyć inkaso gazu i elektryczności. Nazwę przedsiębiorstwa określono następująco: „*Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej – Gazownia, Wodociągi i kanalizacja, Zakład Oczyszczania Miasta, Inkaso Gazu i Elektryczności w Rawiczu*”. Obowiązki dyrektora powierzono p. Antoniemu Reńskiemu (zmarłemu w dniu 7 kwietnia 1953 r.). Następcą został p. Edward Szatkowski, mianowany na dyrektora z dniem 1 czerwca 1953 r. Głównym księgowym został p. Leon Kuczyński. Nadzór bezpośredni nad przedsiębiorstwem sprawowała Miejska Rada Narodowa Rawiczu za pośrednictwem swych organów, których wytyczne były dla przedsiębiorstwa wiążące.

Z dniem 1 stycznia 1958r. zarządzeniem prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Rawiczu z dnia 2 grudnia 1957r. połączono dwa przedsiębiorstwa: Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w jedno przedsiębiorstwo prowadzone na zasadach rozrachunku gospodarczego pod nazwą „*Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Rawiczu*”. Przedmiotem działania nowo powstałego przedsiębiorstwa było prowadzenie następujących zakładów: Gazowni, Wodociągów i Kanalizacji, Zakład Oczyszczania Miasta, Hoteli, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej oraz istniejących na terenie miasta urządzeń komunalnych (ulice, place, mosty i zieleń w miastach oraz osiedlach, groby wojenne oraz basen kąpielowy – zbudowany w okresie międzywojennym). Produkcja wody wynosiła w 1958 r. 392.200 m³, a w 1959r. 569.200 m³.

Z dniem 1 sierpnia 1961r. stanowisko dyrektora MPGK w Rawiczu objął p. Józef Kaczmarek. W zakresie zaopatrzenia miasta w wodę zdecydowane kroki podjęto w latach sześćdziesiątych, gdyż zapotrzebowanie dla miasta ciągle wzrastało w związku ze wzrostem ilości mieszkańców i budową mieszkań, a także rozbudową infrastruktury przemysłowej. Połączono dwie nowo wywiercone studnie (nr III i IV). Pomimo włączenia dalszych otworów do sieci, produkcja wody w dalszym ciągu nie zaspokajała potrzeb miasta. W roku 1962 podłączono odwierconą studnię nr V i rozpoczęto starania w kierunku rozbudowy istniejącego ujęcia oraz budowy stacji uzdatniania wody. Jednak z powodu nowo powstających i rozbudowujących się zakładów pracy oraz powiększającego się budownictwa mieszkaniowego sytuacja ulegała stopniowemu pogorszeniu - deficyt wody stawał się coraz większy. Podłączenie w 1961r. nowej VI tej studni głębinowej i wzrost produkcji do 673.000 m³ nadal nie poprawiło sytuacji. Rozszerzono również zakres działania, ponieważ od 1962r. przedsiębiorstwo przejęło targowiska miejskie (Targowisko Rynek i Targowisko przy ul. Targowej), a od 1963r. przy MPGK utworzono Miejski Zakład Pogrzebowy. Ze stanowiska dyrektora odwołano z dniem 31 października 1964 r. p. Józefa Kaczmarka, a następcą został powołany dniem 1 listopada 1964r. p. Józef Dudziak z Leszna. Ponadto utworzono stanowisko dyrektora ds. technicznych i na to stanowisko powołano z dniem 1 września 1964r. p. Lecha Cerekwickiego. W rok później na stanowisko dyrektora naczelnego powołano p. Józefa Urbanowicza. W 1964r. długość sieci wodociągowej wynosiła 37km, a kanalizacyjnej 33km. *Zakład Wodociągów i Kanalizacji* zatrudniał wówczas 10-ciu pracowników. Wykonano wtedy remont kapitalny sieci wodociągowej Rynku oraz ulic Grunwaldzkiej i Poznańskiej (dzisiejszej ul. 3Maja).

Zapotrzebowanie na wodę nadal wzrastało, i tak w 1966r. ilość wody pobranej z ujęcia wynosiła już 718.00m³, a ilość ścieków sanitarnych 460.000 m³, a te odprowadzane z kanalizacji miejskiej na pola irygacyjne, a następnie do rzeki Masłówki – powodowały zanik w niej życia biologicznego. Dlatego pilnym problemem stało się pobudowanie oczyszczalni ścieków.

Na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych przeprowadzono szereg zmian organizacyjnych i personalnych. Z funkcji dyrektora technicznego z dniem 30 kwietnia 1967r. odwołano p. Lecha Cerekwickiego (w związku z jego przejściem do „Elbudu”) powołując 1 maja 1967r. p. Jana Hodurę na stanowisko kierownika technicznego – zastępcę dyrektora MPGK. Z dniem 1 sierpnia 1967r. siedzibę przedsiębiorstwa przeniesiono z ul. Piotra Skargi nr 7 na ul. Staszica nr 4, a Łażnię MPGK przeniesiono z ul. Krasickiego nr 3 (obecna ul. Piłsudskiego) na ul. Staszica nr 4 do zaadoptowanych pomieszczeń po Elektrowni Miejskiej.

Celem ujednoczenia organizacji przemysłu gazowego w kraju, Gazownia będąca pod zarządem MPGK w Rawiczu (po poznańskiej najstarsza w całym ówczesnym województwie poznańskim), z dniem 1 stycznia 1969r. została przekazana

Wielkopolskim Okręgowym Zakładom Gazowniczym w Poznaniu – Zakład Gazowniczy w Lesznie.

Uchwałą z dnia 17 kwietnia 1969r. nr 9/15/69 Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Rawiczu ustaliło następujący zakres działania MPGK, obejmujący zakłady: Wodociągów i Kanalizacji, Pralniczy i Chemicznego Czyszczenia Garderoby, Hotele, Zakład Oczyszczalnia Miasta, Łazienniczy, Pogrzebowy, Obsługi Urzędzeń komunalnych, targowiska oraz Ekipe Robot Odpłatnych (wodociągowych i centralnego ogrzewania).

Z dniem 1 stycznia 1970r. odwołano p. Jana Hodurę, a jego następcą został mianowany 1 maja 1970r. p. Bronisław Guzy.

W dniu 1 sierpnia 1970r. nastąpiło uruchomienie Zakładu Detalicznej Dystrybucji Gazu Płynnego wchodzącego w skład MPGK.

Uchwałą nr 53/67/70 z dnia 4 sierpnia 1970r. ponownie usystematyzowano przedmiot i zakres działania MPGK stwierdzając, iż przedmiotem działania przedsiębiorstwa jest prowadzenie następujących zakładów: Wodociągi i Kanalizacja, Pralnia Miejska, Hotele, Zakład Oczyszczania Miasta, Łaznia Miejska, Ośrodek Wypoczynkowo – Przywodny (basen kąpielowy), Obsługa Urzędzeń Komunalnych, Targowiska, Zakład Pogrzebowy, Zakład Detalicznej Dystrybucji Gazu Płynnego, Ekipa Robot Odpłatnych (wod-kan i centralnego ogrzewania).

Jednostką bezpośrednio nadrzędną zostało Wojewódzkie Zrzeszenie Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Poznaniu, natomiast jednostką sprawującą bezpośredni nadzór na nad przedsiębiorstwem było Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Rawiczu.

Oprócz zmian strukturalnych, organizacyjnych i personalnych dokonywano wówczas również zmian technicznych i inwestycji mających na celu poprawę bytu i życia mieszkańców. W dziedzinie gospodarki wodnej w 1971r. oddano do eksploatacji nową studnię głębinową o dużej wydajności, która znacznie zmniejszyła deficyt w mieście. Na ujęciu wody w Świniarach wymieniono 5 sztuk pomp o wydajności 15m³/h na pompy typu G-80 o wydajności do 66 m³/h. Zainstalowanie pomp o większej wydajności zwiększyło ciśnienie w sieci i wpłynęło na lepsze zaopatrzenie w wodę mieszkań położonych na wyższych kondygnacjach.

Pobudowano nowy rurociąg tłoczny o przekrojach Ø250mm i Ø200mm przy ulicach: Kościuszki, Dąbrowskiego i Powstańców Wlkp. o długości 1100m. Po próbach szczelności i badaniach bakteriologicznych oddanie magistrali nastąpiło w lipcu 1971r. Położono sieć o średnicy Ø100mm i długości 150mb przy ul. Przyjemskiego. Przy ul. Kościuszki wymieniono 100mb sieci o średnicy Ø150mm. Na osiedlu domków jednorodzinnych (za szpitalem) ułożono sieć azbestowo-cementową o średnicy Ø150mm i Ø100mm o długości łącznej 2000mb. Położono

sieć azbestowo-cementową o średnicy $\varnothing 100\text{mm}$ i długości 300mb przy ul. Bojanowskiej (dzisiejszej ul. Przyjemskiego), Krótkiej i częściowo Zielonej.

Produkcja wody podziemnej kształtowała się w roku 1970 na poziomie 924.000m^3 i w 1971r. 951.000m^3 , a długości sieci wynosiły w 1971r.: wodociągowej 40,2km, kanalizacyjnej 34,0km.

Sieć kanalizacyjna na terenie miasta posiadała małe przekroje, w związku z tym nie była w stanie odebrać w „godzinach szczytu” wszystkich nieczystości. Powodowało to częste zatory i awarie sieci.

Od 1 stycznia 1971r. MPGK dokonało przejęcia Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej (ZGM) oraz Miejskiej Służby Drogowej.

Uchwałą z dnia 3 marca 1972r. nr 131/144/72 Prezydium Miejskiej Rady Narodowej dokonało zmiany przedsiębiorstwa na „*Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rawiczu*” oraz ustalono nową strukturę organizacyjną. W skład MPGKiM wchodziły następujące zakłady: Zakład Wodociągów i Kanalizacji, Zakład Obsługi Urzędzeń Komunalnych (w składzie: Zakład Oczyszczania Miasta, Zakład Zielenie Miejskiej, Zakład Pogrzebowy, Targowiska), Zakład Usług Komunalnych (w składzie: Zakład Detalicznej Dystrybucji Gazu Płynnego, Zakład Chemicznego Czyszczenia Garderoby i Prania Bielizny, Hotele, Łaźnia, Ośrodek Wypoczynkowo-Przywodny, Basen Kąpielowy), Zakład Remontowo-Budowlany (w składzie: Ekipa Remontowo-Budowlana, Ekipa Robót Drogowych, Ekipa Remontów Instalacji i Budowy Sieci, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej).

W 1972r. w celu polepszenia jakości i ciśnienia wody w dalszych rejonach miasta, tj. ulicy 22 Stycznia (dzisiejsza 17 Stycznia), wymieniono całą sieć na tym odcinku. Dokonano również remontu sieci na ul. Kamińskiego.

W 1973r. oddano do użytku hydrofornię przy ul. Sucharskiego. Przeprowadzono remont magistrali wodociągowej o średnicy $\varnothing 400\text{mm}$ od ujęcia w Załączu do miasta Rawicza. Produkcja wody podziemnej wynosiła wówczas:

w 1972r. $1.099.000\text{m}^3$

w 1973r. $1.135.000\text{m}^3$

natomiast zatrudnienie w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji kosztowało się na poziomie:

w 1972r. 24 osoby

w 1973r. 26 osób.

Produkcja wody w tym czasie zaspokajała potrzeby miasta zaledwie w 70%. W celu poprawy sytuacji przedsiębiorstwo zleciło opracowanie dokumentacji na budowę nowej sieci magistralnej z Załączu do Rawicza, tj. od projektowanej stacji uzdatniania do centralnego punktu rozbioru wody. Wykonawstwo zlecono Komunalnemu Przedsiębiorstwu Robót Inżynieryjnych w Poznaniu. Jednocześnie, w celu uniknięcia w przyszłości dotychczasowych znacznych kłopotów z wodą i

pokrycia zapotrzebowania do roku 2000 przedsiębiorstwo zleciło wykonanie operatu hydrogeologicznego, dotyczącego ustalenia perspektywicznego zaopatrzenia miasta w wodę. Operat ten został wykonany w 1973r. przez Zespół Rzeczoznawców Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa pod kierunkiem mgr Sławińskiego. Ustalenia w wymienionym operacie obejmowały zakres badań, jakie należy przeprowadzić, aby zabezpieczyć perspektywicznie dostawę wody do miasta. Terenem rokującym korzystne warunki hydrogeologiczne określono teren położony na północ od Borowna i Załęcza w dolinie Masłówki, przylegający bezpośrednio do terenu istniejącego ujęcia. Został on wytypowany w wyniku szczegółowej analizy budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych.

W tym samym roku celem bezawaryjnego dopływu wody do miasta przedsiębiorstwo opracowało program budowy zbiornika wieżowego. Obiekt ten miał powstać na wzniesieniu przy ul. Polnej (dzisiejsza ul. Żwirowa) w Rawiczu zaprojektowaną pojemnością zbiornika wynoszącą 600m³.

Nie ominęły przedsiębiorstwa kolejne zmiany organizacyjne. Z dniem 1 stycznia 1973r. w oparciu o uchwałę Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 27 grudnia 1972r. przekazano Zakład Pralniczy i Chemicznego Czyszczenia Garderoby w Rawiczu na rzecz Mosińskiego Przedsiębiorstwa Usług Pralniczo-Farbiarskich „Barwa” w Mosinie.

Z dniem 1 lutego 1973r. powołano p. Andrzeja Sochackiego na stanowisko naczelnego inżyniera – zastępcę dyrektora ds. technicznych w MPGKiM.

Rok 1974 był kolejnym rokiem dość poważnych zmian strukturalnych i dalszego powiększania przedsiębiorstwa, bowiem z dniem 1 stycznia 1974r. przekazano Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rawiczu – Zakłady Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w: Bojanowie, Miejskiej Górcie, Jutrosinie oraz realizację zadań budżetowych z zakresu gospodarki komunalnej i mieszkaniowej w gminie Pakosław i Sierakowo. W związku z rozszerzeniem terytorialnym zakresu działania „utworzono przedsiębiorstwo pod nazwą: „*Powiatowe Przedsiębiorstwo gospodarki komunalnej w Rawiczu*” . Równocześnie z dniem 1 stycznia 1974r., zgodnie z zarządzeniem Wojewody Poznańskiego, Wojewódzki Zarząd Dróg Lokalnych przejął całokształt zadań związanych z utrzymaniem remontami i budową dróg, ulic i mostów, realizowanych dotychczas w jednostkach gospodarki komunalnej. Natomiast od 1 października tego roku Zakład Hoteli Miejskich oraz Basen kąpielowy przekazano Powiatowemu Ośrodkowi Sportu, Turystyki i Wypoczynku w Rawiczu.

Powiatowe Przedsiębiorstwo Gospodarki komunalnej i Mieszkaniowej w Rawiczu zatrudniało w 1974r. 218 pracowników, z tego 163 pracowników fizycznych i 55 umysłowych.

Produkcja wody w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji wynosiła w 1974r. 1.147.000 m³, długość sieci wodociągowej wynosiła 45,2km, a sieci kanalizacyjnej

34,1km. Wykonano remont magistrali wodociągowej oraz położono sieć wodociągową na ul. Lipowej i Marchlewskiego (dzisiejsza ul. Wały Poniatowskiego).

W związku z nowym podziałem administracyjnym państwa, przeprowadzonym w 1975r. Leszno uzyskało status miasta wojewódzkiego. Pociągnęło to za sobą nieuniknione, daleko idące zmiany strukturalne w działalności władz, instytucji i przedsiębiorstw. I tak na podstawie zarządzenia Wojewody Leszczyńskiego nr 12 z dnia 30 czerwca 1975r. przez połączenie Powiatowych Przedsiębiorstw Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gostyniu, Górze, Kościanie i Rawiczu i Wschowie z dniem 1 lipca 1973r. utworzono „*Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lesznie*”. W jego skład wchodziło 6 wielobranżowych oddziałów gospodarki komunalnej i mieszkaniowej: Gostyń, Góra, Kościan, Leszno, Rawicz, Wschowa, które działały jako przedsiębiorstwa.

16 sierpnia 1975r. powołano p. Stefana Guta na zastępcę dyrektora ds. technicznych w rawickim oddziale przedsiębiorstwa. W tym samym roku siedzibę Zakładu Wodociągów i kanalizacji w Rawiczu przeniesiono z ul. Staszica 4 na ul. Półwiejską.

Zatrudnienie w rawickim zakładzie wynosiło wówczas 39 osób. Produkcja wody w 1975r. osiągnęła poziom 1.004.000m³.

Wysiłki mające na celu poprawę stanu gospodarki zarówno wodnej jak i ściekowej oraz dokonane inwestycje w tej dziedzinie na przestrzeni ostatnich lat przyniosły w końcu odczuwane efekty. Deficyt wody nie był już tak drastyczny, ciśnienie wody, choć nie we wszystkich dzielnicach miasta, było zauważalnie większe. Zainstalowano zespół prądotwórczy na ujęciu wody, obsługujący dwie studnie głębinowe w przypadku zaniku napięcia. Ponadto zwodociągowano szereg mniejszych ulic i osiedli, np.: osiedla mieszkaniowe przy ul. Piotra Skargi, wsie Masłowo i Sierakowo, ulice: Zawadzkiego (dzisiejsza ulica Armii Krajowej), Tysiąclecia, Kamińskiego, Podmiejską, Winiary, Boczną i inne.

W pierwszej połowie lat siedemdziesiątych w zakresie gospodarki ściekowej zanotowano na przestrzeni kilku lat znaczne osiągnięcia. Nowo wybudowana oczyszczalnia ścieków typu mechanicznego wraz z odprowadzalnikiem na tereny rolniczego wykorzystania zastąpiła dotychczasowy, znacznie przeciążony osadnik miejski, istniejący do chwili obecnej przy ul. Spokojnej (przy cmentarzu). Zbudowano kolektory sanitarne doprowadzające ścieki z miasta do wybudowanej oczyszczalni. Ułożono kanalizację sanitarną na osiedlu Westerplatte wraz z pobudowaniem przepompowni ścieków przy ul. Przyjemskiego oraz na osiedlu przy ul. Piotra Skargi. Znaczna część miasta otrzymała kanalizację deszczową. Ułożono kolektor deszczowy Ø1250/1000 dla ulic: Pstrowskiego (dzisiejsza ulica Księdza Wawrzyniaka), Wały Powstańców Wlkp., Sarnowskiej, Zawadzkiego (dzisiejsza ulica Armii Krajowej), kamińskiego, 22 Lipca (dzisiejsza ulica 11 Listopada) i

Dworcowej. Przykryty został rów deszczowy ówczesnego Urzędu Powiatowego (obecnie Urząd Miejski Gminy Rawicz) do wylotu w rejonie ul. Winiary. Wymienione zadania w poważnym stopniu poprawiły stan sanitarny miasta. Z dniem 1 stycznia 1976r. dokonano radykalnej zmiany strukturalnej Zakładu Wodociągów i Kanalizacji, gdyż jego działanie przekazano z dotychczasowego przedsiębiorstwa w ramy wojewódzkich struktur organizacyjnych. Działalność rawickich Wodociągów i Kanalizacji przekazano na rzecz Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej – Oddział Wodociągów, Kanalizacji i Robót Inżynierskich w Lesznie. Dyrektorem nowo utworzonej jednostki organizacyjnej został p. Jerzy Kurzawski, a kierownikiem Zakładu w Rawiczu pozostał p. Eugeniusz Wawrzyniak, który swą funkcję pełnił od lutego 1971r.

W ramach wojewódzkiego przedsiębiorstwa podjęto do realizacji takie zadania, jak: budowa sieci wodociągowej w rejonie ulic Sienkiewicza i Pstrowskiego (dzisiejsza ulica Księdza Wawrzyniaka) o długości 1600mb, budowa głównego kolektora sanitarnego o długości 1900mb, budowa kolektora o długości 800mb.

Celem utworzenia odrębnej, ściśle wyspecjalizowanej jednostki organizacyjnej, na podstawie zarządzenia Wojewody Leszczyńskiego nr 42/82 z 29 czerwca 1982r. powstało *Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie* z siedzibą przy ul. Dekana w Lesznie. Na stanowisko dyrektora powołano dotychczasowego szefa Oddziału p. Jerzego Kurzawskiego, który obowiązki dyrektora pełnił do chwili powołania Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie. Wojewódzkie Przedsiębiorstwo skupiało działalność sześciu Zakładów Wodociągów i Kanalizacji w Rawiczu w miastach: Rawiczu, Gostyniu, Górze, Kościanie, Lesznie oraz Wschowie.

Kierownikiem rawickiego zakładu pozostał p. Eugeniusz Wawrzyniak, który pełnił swą funkcję aż do tragicznej śmierci w dniu 2 grudnia 1984. Wówczas z dniem 1 marca 1985r. na stanowisko kierownika ZWiK w Rawiczu powołano p. Mieczysława Kolibabkę.

W kwietniu 1983r. przeniesiono siedzibę WPWiK z ul. Dekana na ul. Lipową 76, gdzie przedsiębiorstwo to funkcjonuje (w zmienionej formie organizacyjnej) do dnia dzisiejszego. Podsumowując lata, które przypadają na działanie ZWiK w Rawiczu pod zarządem WPWiK w Lesznie, należy podkreślić duże zaangażowanie leszczyńskiego przedsiębiorstwa w rozwój infrastruktury wodnej i ściekowej miasta Rawicza oraz we właściwe i sprawne funkcjonowanie zakładu i podległych służb.

W celu wzmocnienia kontroli nad jakością wody wydobywanej, przesyłanej, i dostarczanej mieszkańcom utworzono centralne laboratorium badań fizyko – chemicznych z siedzibą w ZWiK w Gostyniu. Równocześnie utworzono jego oddział w Rawiczu, działający jako laboratorium zakładowe ZWiK. Z czasem laboratorium wdrożyło również badania fizyko – chemiczne ścieków. Wyposażono

rawicki zakład w niezwykle potrzebny specjalistyczny samochód do czyszczenia wpustów ulicznych SW-21. Dyspozycyjnym również, był nieodzowny specjalistyczny samochód do ciśnieniowego mycia kanałów WUKO SC-21, który oddawał nieocenione usługi przy awariach i zatorach na sieciach kanalizacyjnych. Włączenie do pracy obu samochodów znacznie poprawiło pracę ludzi zajmujących się eksploatacją kanalizacji. Do zakresu działania ZWiK w Rawiczu włączono eksploatację i obsługę wodociągów w Bojanowie.

Do wielkich osiągnięć lat osiemdziesiątych zaliczyć należy wybudowanie i oddanie w 1985r. do eksploatacji Stację Uzdatniania Wody w Załęczu. Umiejscowienie stacji uzdatniania wymuszone zostało lokalizacją studni głębinowych. Uruchomienie stacji uzdatniania w bardzo dużym stopniu poprawiło właściwości organoleptyczne i skład fizyko – chemiczny wody dostarczanej mieszkańcom. Na ten efekt pracuje w stacji wiele urządzeń i zespołów tj.: 4 filtry ciśnieniowe zamknięte Ø3000mm, mieszacze wodno-powietrzne Ø1000mm, zespół sprężarek, zespół agregatów pompowych II^o, retencyjny zbiornik wody czystej o pojemności 2 x 1000m³, zespół płuczących agregatów pompowych, zbiornik sprężonego powietrza, odstojniki itp.

Na terenie stacji wybudowano również chlorownię przeznaczoną do awaryjnego chlorowania podawanej do miasta wody, uruchamianą w przypadkach zanieczyszczenia lub skażenia wody. W stacji uzdatniania umieszczono także laboratorium zakładowe, które przeniesiono z dotychczasowej siedziby. W celu poprawienia bilansu ilościowego wydobywanej wody odwiercono i podłączono dwie nowe studnie głębinowe.

Aby wyeliminować przypadki, kiedy z powodu częstych w tamtych latach wyłączeń prądu mieszkańcy pozbawieni byli dostaw wody, rozpoczęto prace przy budowie drugostronnego zasilania energetycznego Stacji Uzdatniania Wody w Załęczu.

Na terenie Oczyszczalni Ścieków z zaadoptowanego baraku powstał budynek administracyjny. Nie zapomniano także o polepszeniu sposobu rozbioru wody w mieście. W latach osiemdziesiątych wymieniono stare, niedrożne często sieci w obrębie centrum Rawicza, a mianowicie w obrębie ulic: Piotra Skargi, Ratuszowej, Ignacego Buszy, Średniej, Scherwentkiego, Powstańców Wlkp., Placu Wolności. Ułożono sieć wodociągową na osiedlu płk. Kowalskiego i przy ul. Kadeckiej. Położono sieć przy ul. Targowej i w części ul. Marchlewskiego (dzisiejsza ulica Wały Poniatowskiego). Wymieniono wszystkie przyłącza wody przy ul. Wojska Polskiego, części Rynku oraz 22 Stycznia (dzisiejsza ulica 17 Stycznia). Zwodociągowano i skanalizowano osiedle domków jednorodzinnych na tzw. Osiedlu Sierakowskim.

Z początkiem lat dziewięćdziesiątych w naszym państwie przetoczyła się fala przemian ustrojowych, które zaowocowały różnego rodzaju zmianami o charakterze demokratycznym. Zachodzące w całym kraju przemiany spowodowały również zmiany organizacyjne w przedsiębiorstwie. Za zgodą wojewody leszczyńskiego, na

mocy porozumienia, jakie zawarli burmistrzowie odpowiednich miast i gmin, z dniem 1 stycznia 1992r. utworzono przedsiębiorstwo o nazwie Związek Komunalny Gmin zrzeszający Zakłady Wodociągów i Kanalizacji w Rawiczu, Górze, Wschowie i Bojanowie.

Prezesem Związku Komunalnego mianowano p. Franciszka Mamulskiego, wiceprezesem (i jednocześnie kierownikiem ZWiK w Rawiczu) został p. Mieczysław Kolibabka, a głównym księgowym p. Zdzisław Niewrzał. Jako jednostkę nadrzędną ustanowiono Zgromadzenie Zakładów Wodociągów i Kanalizacji, którego członkami byli burmistrzowie i przedstawiciele rad miejskich odpowiednich miast i gmin oraz kierownicy zakładów.

W czasie istnienia Związku Komunalnego została dokończona inwestycja pod nazwą „drugostronne zasilanie energetyczne dla ujęcia wody w Załączu”. Wybudowano 24km linii kablowej i 6km linii napowietrznej wysokiego napięcia. Ponadto wyposażono obiekty rawickiego zakładu oraz samochody pogotowia technicznego w radiotelefony, dzięki czemu znacznie poprawiła się efektywność działania zakładu. Odwiercono nową studnię głębinową oraz położono 1600m linii kablowej do tejże studni.

Związek Komunalny istniał dwa lata, po czym Zgromadzenie Wspólników z decydującym głosem władz miejsko – gminnych podjęło decyzję o jego rozwiązaniu z dniem 31 grudnia 1993r.

Losy Zakładów Wodociągów i Kanalizacji po rozwiązaniu Związku komunalnego były różne. W Rawiczu utworzono samodzielny zakład podległy bezpośrednio Zarządowi Miasta i Gminy w Rawiczu. W Górze powstała Technika Komunalna TEKOM Sp. Z o.o. We Wschowie utworzono Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, natomiast w Bojanowie dotychczasowy zakład funkcjonuje jako jednostka organizacyjna Urzędu Miasta i Gminy w Bojanowie.



Z dniem 1 stycznia 1994r. uchwałą Rady Miasta i Gminy w Rawiczu nr 270/93 z dnia 25 listopada 1993r. utworzono samodzielny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Rawiczu, z dotychczasową siedzibą przy ul. Półwiejskiej, podległy bezpośrednio Urzędowi Miasta i Gminy w Rawiczu. Na dyrektora powstałej placówki powołano p. Mieczysława Kolibabkę, który swe obowiązki pełnił do dnia 24.07.1996r.

Terenem działania Zakładu jest miasto i gmina Rawicz, a to oznacza, że dodatkowo swym zasięgiem Zakład objął eksploatację następujących wodociągów wiejskich:

- Dębno Polskie

- Zielona Wieś
- Iżbice
- Łaszczyn
- Słupia Kapitulna.

W posiadanie, oprócz wyżej wymienionych wodociągów wiejskich wraz z hydroformiami, Zakład objął dotychczas eksploatowane obiekty. Ze sprzętu specjalistycznego Zakład posiadał dwa samochody typu żuk zastosowane jako pogotowia techniczne, specjalistyczny samochód do czyszczenia wpustów ulicznych SW-21, ciągnik z przyczepą, ładowacz ciągnikowy oraz cysternę do wody o pojemności 18000l.

Przedmiotem działania Zakładu była eksploatacja urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorczych urządzeń kanalizacji sanitarnej na terenie miasta i gminy Rawicz. Swą działalnością Zakład objął obiekty:

- Stację Uzdatniania Wody w Załęczu,
- ujęcie wody podziemnej Załęcze Świniary-Borowno,
- Hydroformię i sieć wodociągową w Dębnie Polskim,
- Hydroformię i sieć wodociągową w Zielonej Wsi,
- Hydroformię i sieć wodociągową w Iżbicach,
- Hydroformię i sieć wodociągową w Łaszczynie
- Hydroformię i sieć wodociągową w Słupi Kapitulnej,
- Oczyszczalnię Ścieków w Rawiczu,
- Przepompownię Ścieków w Rawiczu, ul. Przyjemskiego,
- sieć wodociągową w Rawiczu o długości 106km oraz 2923 szt. przyłączy wodociągowych (o długości 48,3km)
- sieć kanalizacji sanitarnej w Rawiczu o długości 41km oraz 1490 szt. Przyłączy kanalizacji sanitarnej (o długości 22,4km).

W Zakładzie zatrudnione były 63 osoby.

Jakość wody przesyłanej do odbiorców badana jest pod względem fizykochemicznym w laboratorium zakładowym działającym na terenie Stacji uzdatniania Wody w Załęczu. Natomiast analizy bakteriologiczne wykonywało dla rawickiej wody laboratorium ZWiK w Gostyniu. Dodatkowo stały nadzór higieniczno-sanitarny nad procesami ujmowania, uzdatniania i przesyłania wody pitnej sprawowały odpowiednie organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W tym czasie prowadzone były prace modernizacyjne rozbudowy Oczyszczalni Ścieków. Inwestorem zadania był Urząd Miasta i Gminy w Rawiczu. Prowadzona inwestycja polegała na rozbudowie dotychczasowej mechanicznej oczyszczalni o stopnie: biologiczny i chemiczny oraz urządzenia do przeróbki osadów. Rozbudowę oczyszczalni podzielono na dwa etapy:

- etap I obejmował budowę pełnego ciągu technologicznego biologiczno-chemicznego oraz urządzenia do przeróbki osadów,

- etap II polegał na dobudowaniu drugiego ciągu technologicznego oraz rozbudowie krat i piaskowników oraz rozbudowie układu przeróbki osadów.

W ramach I etapu wydzielono dwa zadania realizowane w określonych cyklach czasowych i kończące się uzyskaniem określonego efektu ekologicznego (etap IA i etap IB). Na ówczesnym poziomie rozwoju miasta potrzeby w zakresie oczyszczania ścieków w pełni zabezpieczyła oczyszczalnia wybudowana w ramach I etapu.



W 1996r. nastąpiła zmiana na stanowisku dyrektora. W wyniku rezygnacji dotychczasowego dyrektora Zarząd Miasta i Gminy ogłosił konkurs na stanowisko dyrektora. W wyniku konkursu Zarząd powołał w dniu 16 października 1996r. na dyrektora ZWiK Grzegorza Matysiaka, który pełni tę funkcję do dnia dzisiejszego.

W związku z dalszym rozwojem miasta władze samorządowe miasta podjęły decyzje dalszej rozbudowy Oczyszczalni Ścieków w Rawiczu. Surowe wymogi ekologiczne dla ścieków oczyszczonych w pełni uzasadniły podjętą decyzję. W 2000r. firma projektowa Ekosystem z Zielonej Góry, wyłoniona w wyniku przeprowadzonego przez Gminę Rawicz postępowania przetargowego, wykonała dokumentację techniczną na rozbudowę – modernizację Oczyszczalni Ścieków w Rawiczu. 23 października przekazano plac budowy generalnemu wykonawcy inwestycji: HYDROBUDOWIE – 9 z Poznania (oddział w Gnieźnie). Prace modernizacyjne trwały półtora roku. Zakres prac obejmował wybudowanie następujących obiektów:

- reaktora biologicznego wraz z osadnikiem wtórnym,
- komory pomiarowej ścieków oczyszczonych wraz ze stacją automatycznego poboru prób,
- stacji automatycznego poboru ścieków surowych,
- stacji dozowania koagulantu,
- budynku obsługi technicznej,
- zagęszczacza osadu nadmiernego,
- budynek prasy wraz z prasą taśmową,
- rozdzielni NN wraz z agregatem prądotwórczym,
- stacji zlewnej ścieków dowożonych,
- dróg dojazdowych i placu.

Modernizacji natomiast poddano:

- osadnik Imhoffa,
- pompownię ścieków,

- piaskownik,
- budynek kratowni,
- halę wirówki,
- zagęszczacz osadu wstępnego,
- osadnik wtórny.

W dniu 15 września 2004r. nastąpiło uroczyste otwarcie i przekazanie do użytku zmodernizowanej Oczyszczalni Ścieków. Uzyskano efekt ekologiczny zgodny z wymogami prawa.

Zmieniające się przepisy prawa określającego funkcjonowanie firm wodociągowych zobligowały Zakład do podjęcia kolejnych niezbędnych działań remontowych i modernizacyjnych. Wieloletnie plany Zakładu na przestrzeni 20 lat uwzględniły kierunki i zakres wykonywanych zadań w poszczególnych latach. Wymagało to zabezpieczenia odpowiednich środków finansowych. Dzięki przychylności władz samorządowych można było te plany realizować. W zakresie robót budowlanych wykonano następujące zadania:

- kompleksowa wymiana na wszystkich dachach obiektów przy ul. Półwiejskiej w Rawiczu, papy na termozgrzewalną,
- remont pomieszczeń i wymiana okien w budynku socjalno warsztatowym przy ul. Półwiejskiej w Rawiczu,
- remont kuchni i sanitariatów w budynku administracyjnym przy ul. Półwiejskiej w Rawiczu,
- wymiana okien we wszystkich budynkach przy ul. Półwiejskiej w Rawiczu,
- kompleksowy remont budynku magazynowo – warsztatowego,
- wykonano węzeł cieplny na obiektach przy ul. Półwiejskiej, dokonano likwidacji starej węglowej kotłowni, która nie miała możliwości dostarczenia odpowiedniej ilości ciepła do obiektów.

W celu zapewnienia odpowiedniej ilości wody wykonano pięć nowych studni głębinowych oraz dwie studnie poddano remontowi. Zlikwidowano nieczynne otwory po studniach głębinowych.

Na Stacji Uzdatniania Wody w Załączu przeprowadzono remont osadnika wód popłucznych.

W celach kontrolnych na ujęciu wody podziemnej w Świniarach – Borownie, wykonano otwory piezometryczne.

Sukcesywnie wymieniano włazy na sieci kanalizacji sanitarnej w drogach krajowych i powiatowych. Prace te mają wpływ na poprawę bezpieczeństwa ruchu pojazdów. Wyremontowano sieć wodociągową wraz przyłączami w ulicach: Poznańskiej, Wazów, Klasztornej, Kopernika.

Doposażono Zakład w sprzęt do usuwania awarii: hydrauliczną stację mocy oraz agregat prądotwórczy. Zakupiono dwa samochody pogotowia technicznego, ciągnik

– URSUS oraz samochód specjalistyczny do usuwania zatorów na sieciach kanalizacyjnych SCK 3Z.

W celu pełnej kontroli ujęcia wody podziemnej dla miasta Rawicza, wykonano monitoring oraz zautomatyzowano ujęcie. W systemie całodobowego monitoringu pracuje również przepompownia ścieków przy ul. Przyjemskiego oraz hydrofornia przy ul. Sucharskiego w Rawiczu.

W celu zapewnienia stałego dopływu wody do mieszkańców Rawicza niezbędne było zainstalowanie urządzeń automatyki na trafostacji w Borownie oraz zmodernizowanie zasilania energetycznego SUW w Załęczu. W hali pomp SUW Załęcze zamontowano falownik na pompowni IIst. Kompleksowo wyremontowano Wiejskie Stacje Uzdatniania Wody – Hydrofornie (miedzy innymi zbiorniki wody czystej), uzyskując efekt zapewnienia standardów sanitarnych.

W latach 2002-2006 przeprowadzono kompleksową modernizację budynku Stacji Uzdatniania Wody oraz laboratorium w Załęczu. W ramach modernizacji wykonano: kotłownię olejową wraz z wymianą instalacji centralnego ogrzewania, wyremontowano zaplecze socjalne, wykonano kompleksową przebudowę laboratorium i wyposażoną je w niezbędny sprzęt do analiz.

W celu wyznaczenia stref ochronnych ujęć wody podziemnej zlecono i wykonano opracowanie dokumentacji geologicznej na potrzeby wykonania operatów wodnoprawnych. Po czym uzyskano stosowne pozwolenia wodnoprawne.

Wprowadzono system inkasencki PSION usprawniający sposób odczytu wodomierzy u odbiorców.

Wdrożono zintegrowane oprogramowanie aplikacyjne systemu informatycznego autorstwa firmy Unisoft wspomagający zarządzanie przedsiębiorstwem.

Ostatni okres działalności to czas wykorzystany na poprawę skuteczności działania naszego Zakładu.

Aby zapewnić należyty (niezbędny) poziom usług zgodny z obowiązującymi standardami, ZWiK zgodnie z wieloletnimi planami inwestycyjno-modernizacyjnymi oraz remontowymi zrealizował między innymi następujące zadania:

- wykonano odwiert dwóch studni głębinowych na ujęciu wody podziemnej dla miasta Rawicza,
- wykonanie opracowania pn. „ustalenie obszaru zasilania dla perspektywicznego ujęcia wód podziemnych miasta Rawicza” I – etap,
- sukcesywna budowa brakujących odcinków sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Rawicz,
- wykonanie remontu zbiorników retencyjnych wody czystej w Słupi Kapitulnej, Iźbicach oraz Łaszczynie
- wykonanie monitoringu obiektów hydroforni wiejskich, osiedlowych oraz przepompowni ścieków,

- wykonanie remontu budowlanego obiektów administrowanych przez ZWiK (Załęcze, Dębno Polskie, Oczyszczalnia, Hydroformia przy ul. Sucharskiego, pomieszczenia biurowe przy ul. Półwiejskiej 20),
- wykonanie remontu przepompowni ścieków ul. Grota Roweckiego, Kurpińskiego, Przyjemskiego,
- zakup sprzętów i urządzeń ułatwiających oraz poprawiających bezpieczeństwo pracy podczas usuwania awarii sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej,
- zakup samochodów pogotowia wraz z wyposażeniem oraz samochodu specjalistycznego do czyszczenia kanalizacji,
- zakup lokalizatora przyłączy kanalizacyjnych Fog Smoker,
- zakup lokalizatora sieci i przyłączy wodociągowych,
- zakup systemów inkasenckich.

W wyniku inwestycji prowadzonych przez Gminę przy współudziale Zakładu zrealizowano następujące inwestycje:

- kanalizowanie Szymanowa i Masłowa,
- w 2015 r. Zakład zakończył kanalizowanie Dębna Polskiego. Inwestycja finansowana ze środków unijnych była podzielona na cztery etapy. I etap prowadziła Gmina, natomiast pozostałe realizował ZWiK.
- w latach 2011-2012 zrealizowano budowę sieci wodociągowej z m. Świniary do Stacji Uzdatniania Wody w Załęczu,
- w 2013r. wybudowano kanalizację sanitarną w Rawiczu od ul. Kamińskiego do ul. Armii Krajowej oraz wybudowano odcinki sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w Masłowie, Dębnie Polskim oraz Szymanowie,
- w latach 2014-2015 opracowano dokumentację projektową na przebudowę i rozbudowę Oczyszczalni Ścieków w Rawiczu.



Obecnie Zakład swoim działaniem obejmuje ponad 5000 odbiorców usług oraz administruje:

- sieć wodociągową w gm. Rawicz o długości 146,7km oraz 4242szt. przyłączy wodociągowych (o długości 84,2km)
- sieć kanalizacji sanitarnej w gm. Rawicz o długości 110,6km oraz 3696szt. przyłączy kanalizacji sanitarnej (o długości 44,5km).

Aktualnie Zakład zatrudnia 58osób w następujących obiektach:

- Stacja Uzdatniania Wody w Załęczu wraz z laboratorium zakładowym,
- Wiejskie Stacje Uzdatniania Wody - hydroformie wiejskie w następujących miejscowościach: Łaszczyn, Iźbice, Dębno Polskie, Zielona Wieś, Słupia Kapitulna,
- ujęcie miejskie wody podziemnej Załęcze – Świniary – Borowno,

- ujęcia wiejskie wody podziemnej w następujących miejscowościach: Łaszczyn, Iźbice, Dębno Polskie, Zielona Wieś, Słupia Kapitulna,
- hydrofornie miejskie (przy ul. Sucharskiego oraz przy ul. Grota Roweckiego),
- Oczyszczalnia Ścieków,
- przepompownie ścieków w ilości 14szt.,
- siedziba zakładu przy ul. Półwiejskiej 20 w Folwarku.

Wszystkie ujęcia wody spełniają wymogi sanitarne zgodne z obowiązującymi przepisami, natomiast Oczyszczalnia Ścieków dotrzymuje parametrów jakościowych zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym oraz spełnia wymogi określone przepisami prawa.

Obecnie Zakład działa w ramach Zakładu budżetowego. Aktualnie trwają czynności przygotowawcze do przekształcenia Zakładu w spółkę prawa handlowego, co umożliwi samodzielne prowadzenie inwestycji wykorzystując do tego środki z amortyzacji i innych źródeł.

Największe wyzwania na najbliższe lata stojące przed Zakładem to:

- modernizacja Oczyszczalni Ścieków,
- modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Załączu (strategicznego ujęcia wody),
- wodociągowanie i kanalizowanie kolejnych obszarów Gminy Rawicz.

Zadania te będą najprawdopodobniej realizowane już w nowej strukturze organizacyjnej.



120 – lecie istnienia wodociągów to chwila refleksji i zadumy nad czasem, który minął. Czasem, który naznaczony był ogromnym staraniem i wysiłkiem tak wielu ludzi biorących udział w tworzeniu i rozwoju naszego Zakładu. Tym właśnie pokoleniom ludzi należy się najgłębszy szacunek.

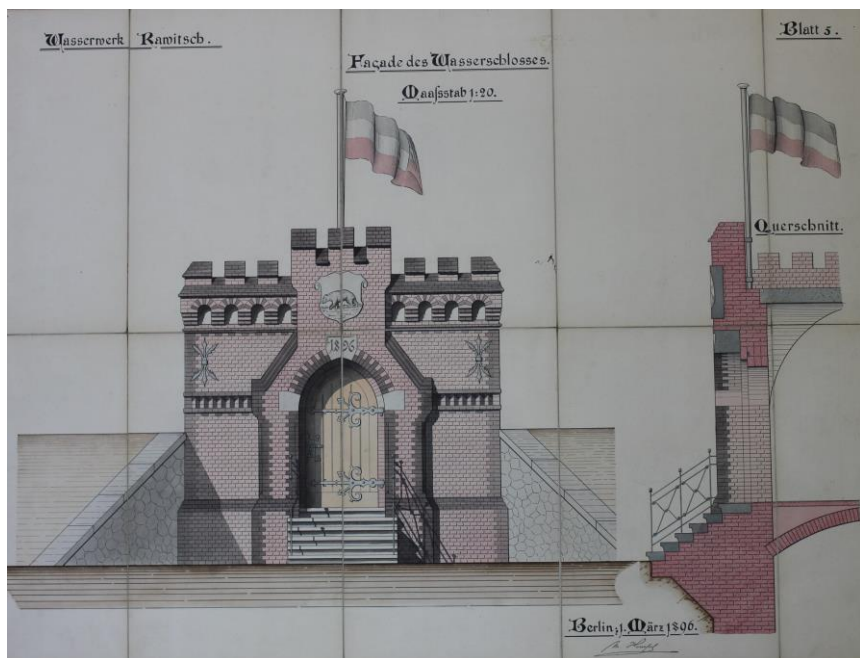
Jednocześnie ten szacunek dla czasu minionego i wysiłku w niego włożonego, pozwala nam z nadzieją spojrzeć w przyszłość, gdyż w ręce przyszłych pokoleń oddajemy to, co takim staraniem udało się w czasie 120 lat stworzyć, wybudować, eksploatować i rozwijać.

Możemy być dumni, że 120 lat starań i wysiłków kilku pokoleń pracowników pozwalają, aby w każdej chwili po odkręceniu kranu popłynęła czysta i zdrowa woda.

ZDJĘCIA



Pierwsza budowla - zapasowy zbiornik wody czystej w Świniarach z 1896r.



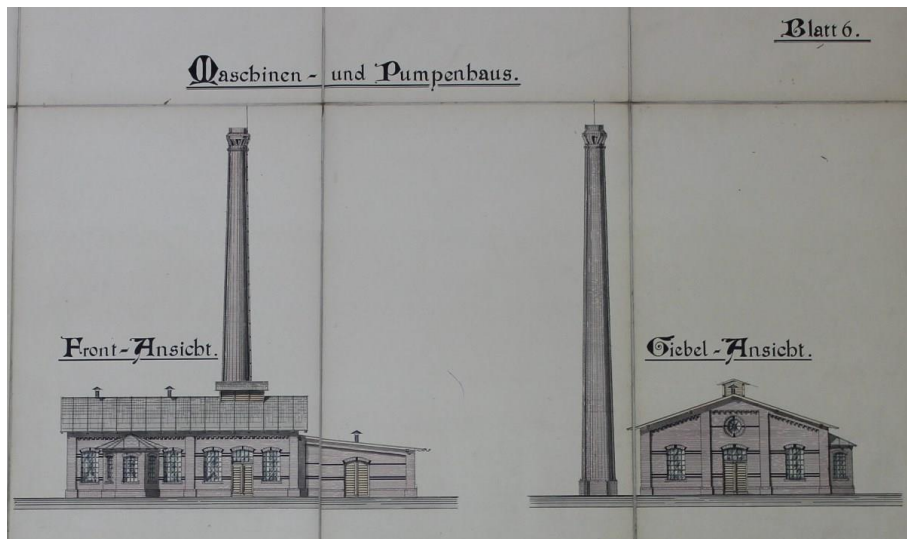
Schemat zapasowego zbiornika wody czystej w Świniarach z 1896r.



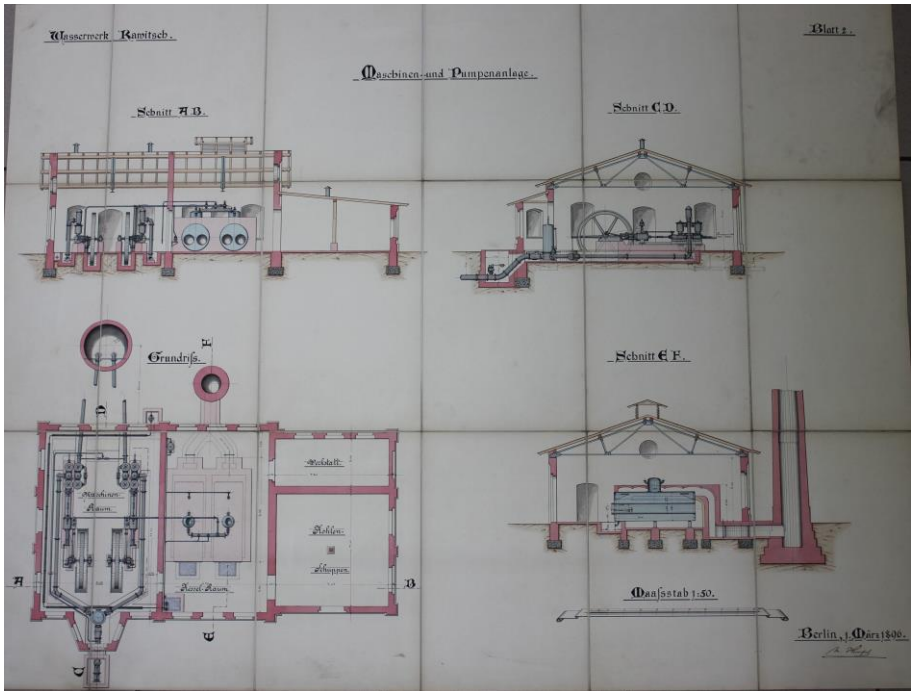
Stacja pomp parowych w Świniarach, fot. z okresu międzywojennego



Stacja pomp parowych w Świniarach – hala maszynowa, fot. z okresu międzywojennego



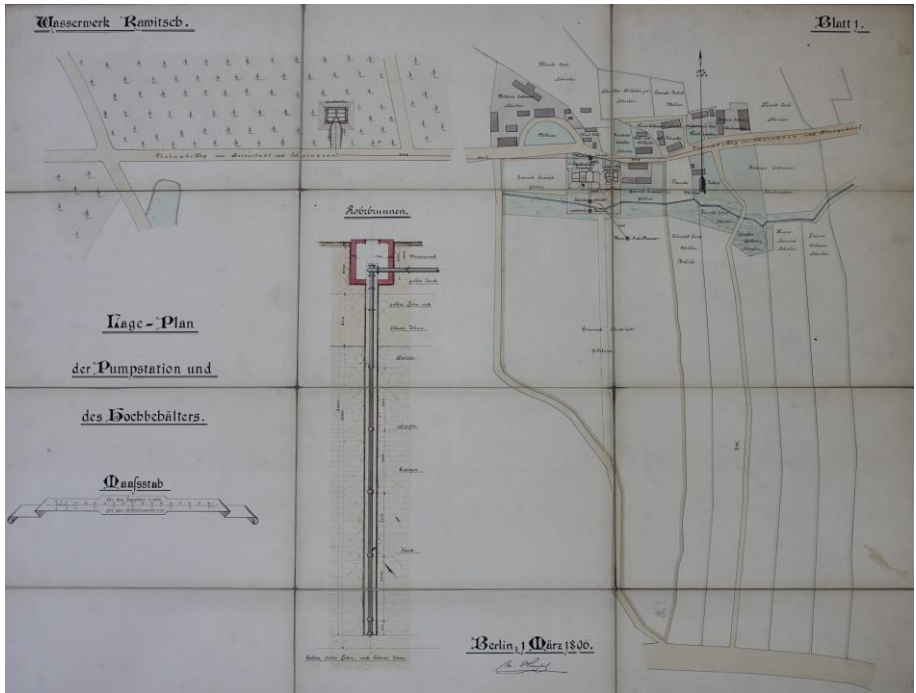
Budynek obsługi maszynowni i pompowni stacji wodociągowej z 1896r.



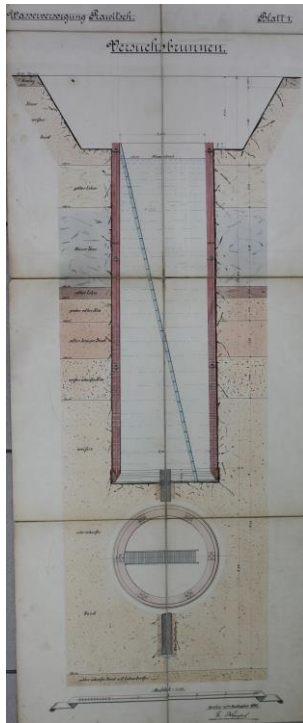
Schemat budynku obsługi maszynowni i pompowni stacji wodociągowej z 1896r.



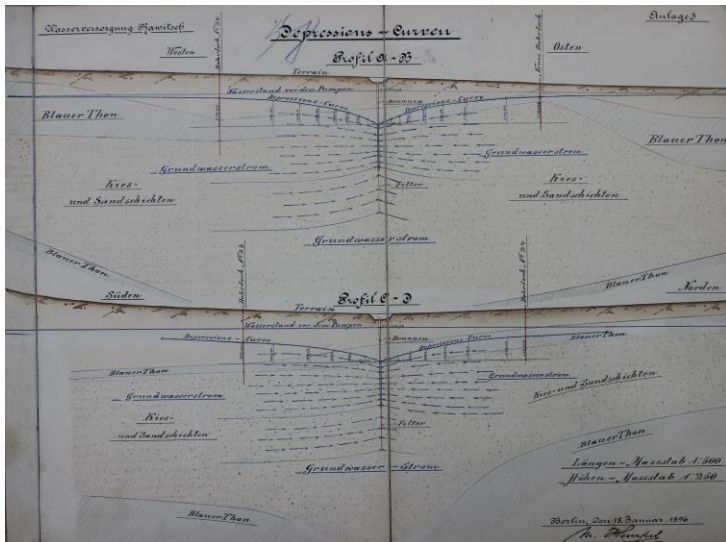
Budynek dawnej Stacji pomp parowych w Świniarach.



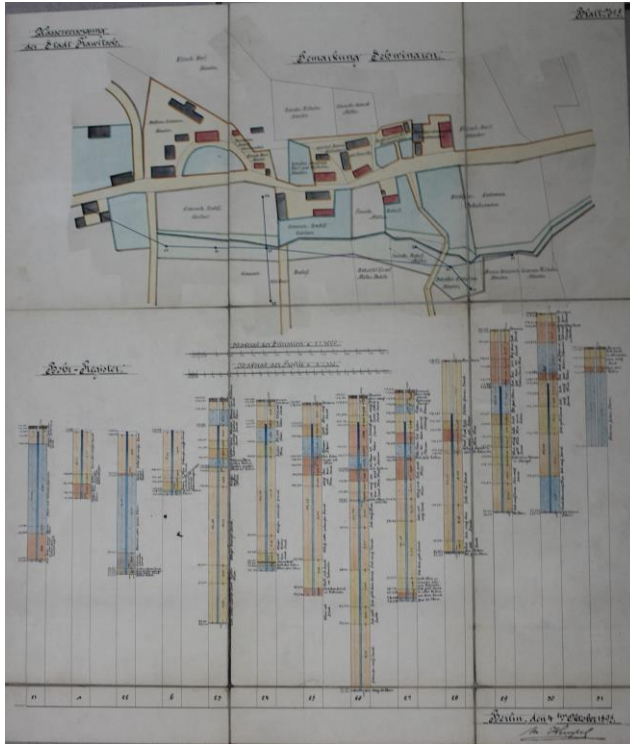
Plan sytuacyjny ujęcia wraz ze Stacją wodociągową na Świniarach.



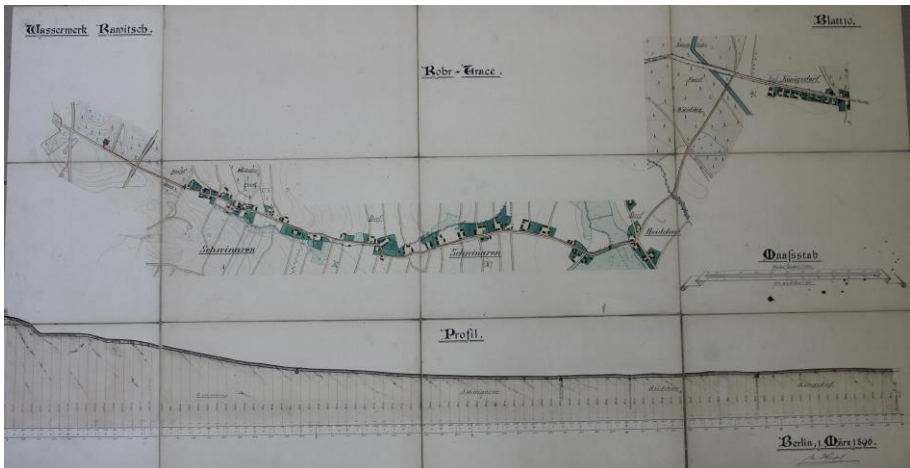
Przekrój studni nr 1 na ujęciu wody w Świniarach – 1895r.



Zasięg leja depresyjnego studni głębinowej



Ujęcie wody w Świnarach – przekrój hydrogeologiczny – 1895r.



Przebieg trasy sieci wodociągowej zasilającej Rawicz wraz z profilem głębokości ułożenia sieci

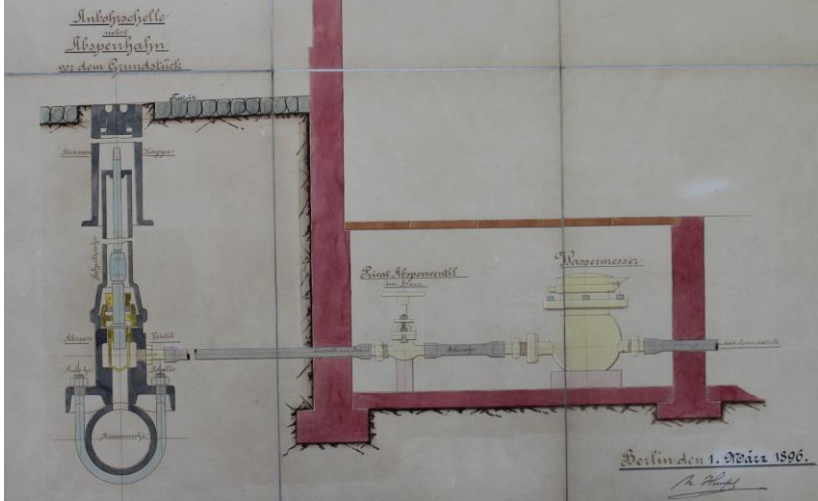


Schemat sieci wodociągowej wraz z hydrantami dla miasta Rawicza z 1896r.

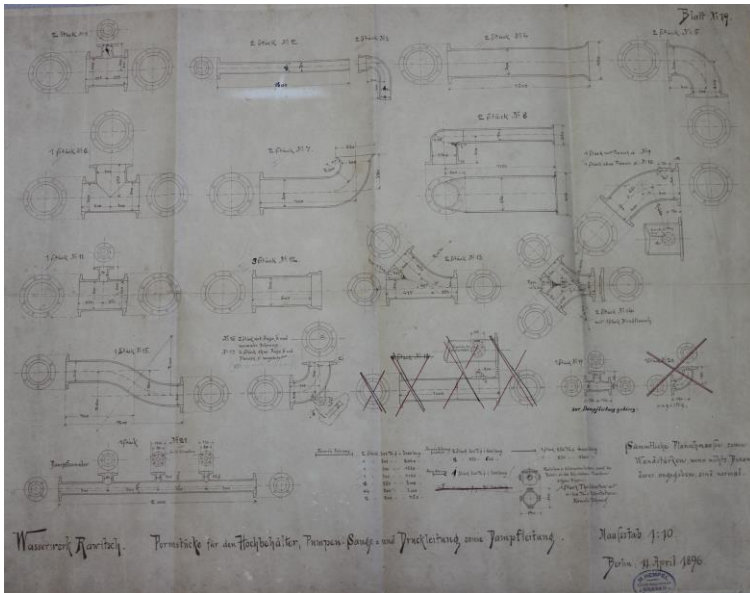


Przebieg trasy sieci wodociągowej zasilającej Rawicz z 1942r.

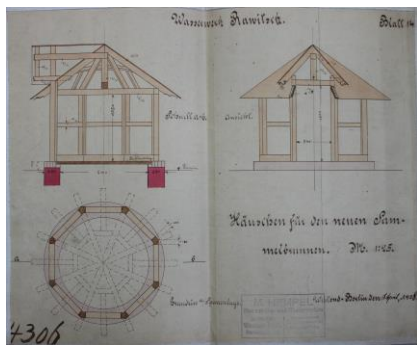
Normalien für Hausanschlüsse



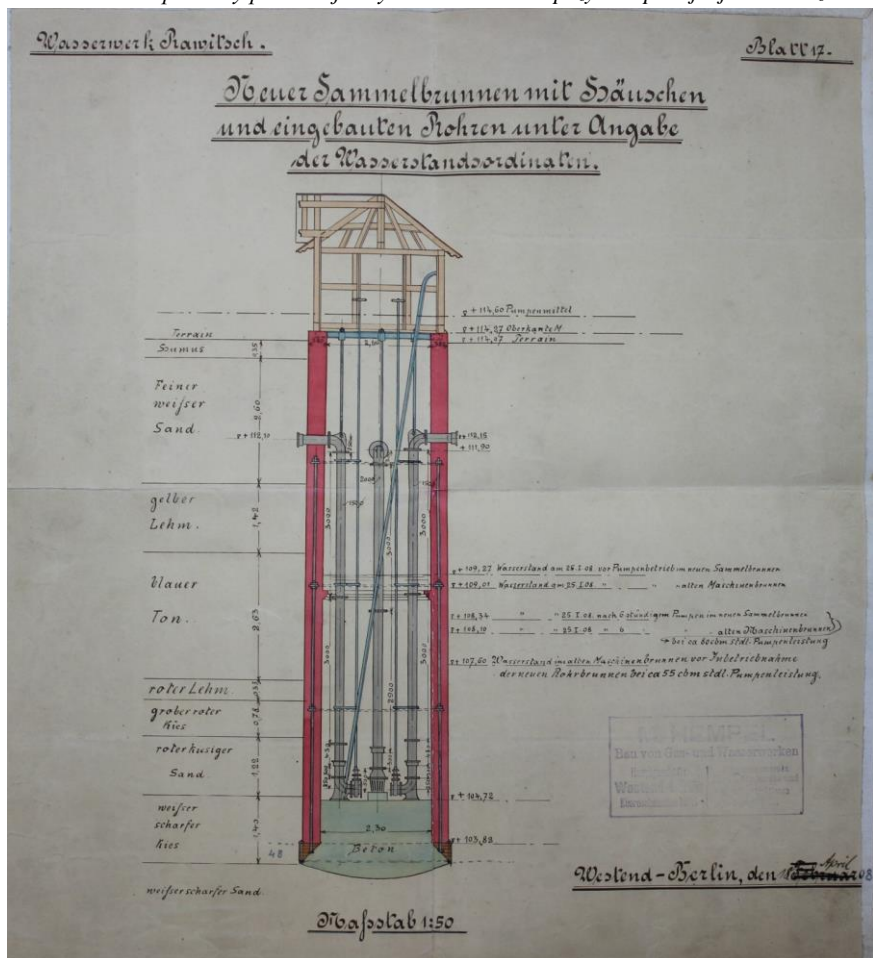
Przekrój przyłącza wodociągowego do budynku mieszkalnego z 1896r.



Schemat armatury wodociągowej z 1896r.



Piaskownik pionowy pierwszej oczyszczalni ścieków przy ul. Spokojnej w Rawiczu



Schemat piaskownika pionowego pierwszej oczyszczalni ścieków przy ul. Spokojnej w Rawiczu

Stacja Uzdatniania Wody w Załęczu



Hala pomp Stacji Uzdatniania Wody w Załęczu



Laboratorium zakładowe przy Stacji Uzdatniania Wody w Załęczu



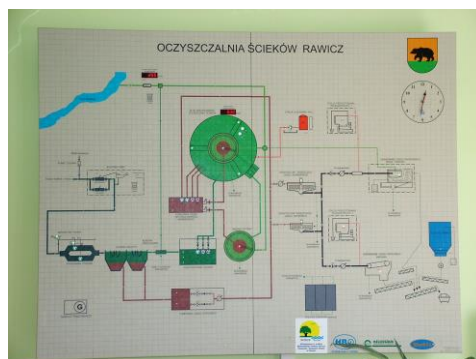
Kotłownia Stacji Uzdatniania Wody w Załęczu



Sala dydaktyczna Stacji Uzdatniania Wody w Załęczu



Oczyszczalnia Ścieków dla miasta Rawicza



Tablica synoptyczna w budynku sterowni Oczyszczalni Ścieków dla miasta Rawicza



Obiekty Oczyszczalni Ścieków dla miasta Rawicza



Reaktor biologiczny i osadnik wtórny Oczyszczalni Ścieków dla miasta Rawicza



Przepompownia ścieków przy ul. Przyjemskiego



Wiejska Stacja Uzdatniania Wody w Łaszczynie



Wiejska Stacja Uzdatniania Wody w Iźbicach



Wiejska Stacja Uzdatniania Wody w Dębnie Polskim

*Pogotowie techniczne oraz samochód specjalistyczny do czyszczenia kanalizacji
użytkowane do 2012*



Samochód specjalistyczny SSC-6 na podwoziu DAF aktualnie użytkowany





Pogotowia techniczne aktualnie użytkowane



Minikoparka Bobcat oraz koparka Komatsu



Ciągniki URSUS i ZETOR

Wydawca:
Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Rawiczu / Urząd Miasta i Gminy Rawicz

Redakcja tekstu:
Ewa Przydryga, Elżbieta Krawczyk, Grzegorz Matysiak
W tekście wykorzystano materiały
z publikacji Ewy Przydryga „100-lecie Wodociągów i Kanalizacji w Rawiczu”

Reprodukcja archiwalnych ilustracji i fotografii:
Archiwum Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Rawiczu

Druk:
Agencja Reklamowa RESPO
Ul. Chłapowskiego 14, 64-00 Kościan
www.respo.pl

Nakład: 250 egzemplarzy

Rawicz 2016



Zakład Wodociągów i Kanalizacji
w Rawiczu
Folwark, ul. Półwiejska 20,
63-900 Rawicz
Tel. 65 546 10 59, fax. 65 546 70 04
www.zwikrawicz.pl

